

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Uro/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	1020201673
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1020201673.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nory Halmovej a členov senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Ing. Maria Dubaňa, v právnej veci navrhovateľov: 1/ D. L., narodený XX. T. XXXX F. Ž. M. W., Š. G. P. D., bytom XXX G. D., XXXXX Y. V., I., P. Š. J., 2/ A. P., narodený X. R. XXXX F. U., Š. G. P. D., Q. XXX G. D., XXXXX Y. V., I., P. Š. J., navrhovateľa 1/ a 2/ zastúpení: Krivak & Co, s. r. o., IČO: 36 863 475, Bratislava, Gajova 13, o uznanie cudzieho rozhodnutia Obvodného súdu okresu Cook, Illinois, Spojené štáty americké, zo dňa 29. júna 2020, č. 20 COAD 10, o osvojení maloletého: G. L. - P., narodeného XX. R. XXXX F. C., I., P. Š. J., Š. G. P. K. Š. J., bytom u navrhovateľov 1/ a 2/, osvojiteľmi - navrhovateľmi 1/ a 2/, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. decembra 2021 č.k. 1Cudz/119/2020-77, p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj súd prvej inštancie alebo krajský súd) uznesením zo dňa 22. decembra 2021, sp. zn. 1Cudz/119/2020-77, návrhu navrhovateľov 1/ a 2/ na uznanie cudzieho rozhodnutia Obvodného súdu okresu Cook, Illinois, Spojené štáty americké, zo dňa 29. júna 2020, č. 20 COAD 10, o osvojení maloletého: G. L. - P., narodeného XX. R. XXXX F. C., I., P. Š. J., Š. G. P. Š. A. J., bytom u navrhovateľov 1/ a 2/ v Spojených štátoch amerických, nevyhovet a rozhodol tak, že rozhodnutie Obvodného súdu okresu Cook, Illinois, Spojené štáty americké, zo dňa 29. júna 2020, č. 20 COAD 10, neuznáva. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že dňa 2. decembra 2020 mu bol elektronicky doručený návrh na uznanie cudzieho rozhodnutia Obvodného súdu okresu Cook, Illinois, Spojené štáty americké, zo dňa 29. júna 2020, č. 20 COAD 10, o osvojení maloletého: G. L. - P., narodeného XX. R. XXXX F. C., I., P. Š. J., osvojiteľmi D. L., narodeným XX. T. XXXX F. Ž. M. W., Š. G. P. D. (navrhovateľ 1/) a A. Á. P., narodeným X. R. XXXX F. U., Š. G. P. D. (navrhovateľ 2/), ktoré je konečné (ďalej aj „sporné cudzie rozhodnutie“). Krajský súd uviedol, že navrhovateľa 1/ a 2/ žijú v Spojených štátoch amerických a tam tvoria spoločne rodinu, a to fakticky aj právne, pričom na základe vyššie citovaného cudzieho rozhodnutia

sa stali rodičmi maloletého G. L. - P., narodeného 2X. R. XXXX F. C., I., P. Š. J., ktorý je občanom Spojených štátov amerických, kde má zároveň aj pobyt. Dňa 16. septembra 2020 vydalo Ministerstvo zdravotníctva štátu Indiana, Spojené štáty americké, aj rodný list maloletého pod č. XXX-XXXX-XXXXXX, v ktorom sú navrhovatelia 1/ a 2/ zapísaní ako rodičia G. L. - P..

1.1. Krajský súd v Bratislave v odvolaní napadnutom uznesení konštatoval, že medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými, ktorých súd vydal rozhodnutie majúce sa uznať, nie je uzavretá dvojstranná alebo mnohostranná medzinárodná zmluva, ktorá by upravovala uznávanie rozhodnutí vo veciach tzv. vnútroštátneho osvojenia (osvojenie dieťaťa s obvyklým pobytom v štáte obvyklého pobytu osvojiteľa), vzhľadom k čomu je potrebné v danej veci postupovať podľa zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 97/1963 Zb.“). Po preskúmaní cudzieho rozhodnutia s podmienkami uvedenými v ust. § 64 zákona č. 97/1963 Zb. následne Krajský súd určil, že hmotnoprávna úprava slovenského právneho poriadku (§ 100 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožňuje takéto uznanie a preto s poukazom na ustanovenie § 64 písm. f) zákona č. 97/1963 Zb. nemožno cudzie rozhodnutie uznať.

2. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali navrhovatelia 1/ a 2/ odvolanie zo dňa 21. januára 2022. Navrhli, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie tak, že uznáva sporné cudzie rozhodnutie, resp. alternatívne ak má odvolací súd za to, že nie sú splnené zákonné podmienky pre zmenu napadnutého uznesenia, toto zrušil a vrátil vec krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) konajúci ako funkčne príslušný odvolací súd v zmysle § 34 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v znení zákona č. 398/2022 Z. z. z 10. novembra 2022, účinný od 1. júna 2023, ktorým sa zmenil zákon č. 150/2022 Z.z., preskúmal odvolanie, ktoré bolo podané v lehote, oprávnenou osobou, v rozsahu vymedzenom v odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) dospel po preskúmaní podstatných vyjadrení navrhovateľov 1/ a 2/ prednesenými v konaní na súde prvej inštancie a podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP) k záveru, že odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ je prípustné (§ 357 písm. o) CSP), avšak nie je dôvodné, preto rozhodnutie Krajského súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

4. Podľa ust. § 63 zákona č. 97/1963 Zb. rozhodnutia orgánov cudzieho štátu, nimi schválené dohody a zmiery vo veciach uvedených v § 1, ak o nich v Slovenskej republike rozhodujú súdy, rovnako ako cudzie notárske listiny v týchto veciach (ďalej len „cudzie rozhodnutia“) majú v Slovenskej republike účinnosť, ak boli uznané slovenskými orgánmi.

5. Podľa ust. § 64 zákona č. 97/1963 Zb. cudzie rozhodnutie nemožno uznať alebo vykonať, ak

- a) uznaniu bráni výlučná právomoc slovenských orgánov alebo orgán cudzieho štátu by nemal právomoc rozhodnúť, ak by sa na posúdenie jeho právomoci použili ustanovenia slovenského práva,
- b) nie je právoplatné alebo vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,
- c) nie je rozhodnutím vo veci samej,
- d) účastníkovi konania, voči ktorému sa má rozhodnutie uznať, bola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť konať pred týmto orgánom, najmä ak mu nebolo riadne doručené predvolanie alebo návrh na začatie konania; splnenie tejto podmienky súd neskúma, ak sa tomuto účastníkovi cudzie rozhodnutie riadne doručilo a účastník sa proti nemu neodvolal alebo ak tento účastník vyhlásil, že na skúmaní tejto podmienky netrvá,
- e) slovenský súd už vo veci právoplatne rozhodol alebo je tu skoršie cudzie rozhodnutie v tej istej veci, ktoré sa uznalo alebo spĺňa podmienky na uznanie,
- f) uznanie by sa priečilo slovenskému verejnému poriadku.

6. Podľa ust. § 65 zákona č. 97/1963 Zb. cudzie rozhodnutia v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je slovenský občan, a cudzie rozhodnutia vo veciach osvojenia dieťaťa, ak dieťa alebo aspoň jeden z osvojiteľov je slovenský

občan a cudzie rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony slovenského občana, sa v Slovenskej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 64 písm. b) až f).

7. Podľa ust. § 67 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. cudzie rozhodnutie vo veciach uvedených v § 65 možno uznať len osobitným výrokom slovenského súdu.

8. Podľa ust. § 68 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. cudzie rozhodnutie uznané slovenským súdom má rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu.

9. Podľa ust. § 68f ods. 2 zákona č. 97/1963 Zb. preskúmanie cudzieho rozhodnutia vo veci samej sa nepripúšťa.

10. Podľa § 34 ods. 3 CSP o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje najvyšší súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Napriek skutočnosti, že navrhovatelia 1/ a 2/ v podanom odvolaní výslovne neoznačujú odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 CSP, z ich slovného označenia možno vyvodiť, že uzneseniu súdu prvej inštancie vyčítajú porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

12. Dôvody, pre ktoré odvolatelia vyčítajú súdu prvej inštancie porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia, sú uvedené v poslednej piatej časti podaného odvolania (body 5.1 až 5.13), pričom podľa odvolateľov „odôvodnenie napadnutého uznesenia obsahuje veľmi stručný opis skutkového stavu, zhrnutie právnej argumentácie navrhovateľov v pár slovách, vymenovanie ustanovení zákonov, ktoré pri rozhodovaní krajský súd aplikoval a v skutku žiadnu právnu argumentáciu, ktorou by súd udržateľným a právne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil svoj záver, na ktorom založil výrok napadnutého uznesenia“ (bod 5.3 odvolania).

13. Odvolací súd predovšetkým pripomína, že uznávanie cudzích rozhodnutí je špecifickým súdnym konaním s osobitným procesným postupom (porov. § 68a až § 68h zákona č. 97/1963 Zb.), pričom rozsah rozhodovacej činnosti súdov je obmedzený viacerými ďalej citovanými normami vnútroštátneho práva. V zmysle ust. § 67 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. platí zásada (čo primerane platí aj pre relevantné akty práva EÚ a medzinárodné zmluvy), že uznávanie cudzích rozhodnutí je automatický proces a osobitné súdne rozhodnutie o uznaní alebo neuznaní cudzieho rozhodnutia sa vyžaduje len výnimočne v špecifických veciach (§ 65 a § 67 ods. 2 zákona č. 97/1963 Zb.). Keďže v zmysle ust. § 68f ods. 2 zákona č. 97/1963 Zb. nemôže slovenský súd preskúmať (skutkovo a ani právne) cudzie rozhodnutie, v tomto prípade rozhodnutie Obvodného súdu okresu Cook, Illinois, Spojené štáty americké, zo dňa 29. júna 2020, č. 20 COAD 10, o osvojení maloletého: G. L. - P., narodeného XX. R. XXXX F. C., I., P. Š. J., v rámci konania o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom je viazaný (a to z úradnej povinnosti) jedine skúmaním existencie alebo neexistencie dôvodov podľa § 64, čomu zodpovedajú aj osobitne stanovené náležitosti návrhu podľa § 68c zákona č. 97/1963 Zb. Z takto jasne vymedzeného procesného rámca nevyplýva, že je povinnosťou súdu prvej inštancie „vysporiadať sa s rozsiahlou argumentáciou navrhovateľov“ (porov. bod 5.6 odvolania).

14. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého uznesenia konštatuje, že výrok súdu, ktorým neuznáva sporné cudzie rozhodnutie v časti osvojenia na území Slovenskej republiky, je výslovne založené na prípustnom dôvode uvedenom v ustanovení § 64 písm. f) zákona č. 97/1963 Zb. Súd prvej inštancie ako dôvod, pre ktorý by sa uznanie sporného cudzieho rozhodnutia priečilo slovenskému verejnému poriadku vidí v skutočnosti, že podľa kogentných noriem slovenského právneho poriadku je (spoločné) osvojenie dieťaťa možné podľa § 100 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine len manželmi, pričom v tomto zmysle má tento rodinnoprávny inštitút osobitný účel a spočíva vo výslovnej zákonnej preferencii rodín založených manželstvom, pred inými formami rodiny, čomu zodpovedá aj najlepší záujem dieťaťa (viď bod 20. odvolaním napadnutého uznesenia). Uvedené posúdenie súdu prvej inštancie je tak preskúmateľné a jeho výsledok - rozhodnutie o neuznaní sporného cudzieho rozhodnutia - má

zákonný právny základ. Naviac súd prvej inštancie reagoval (bod 23. odvolaním napadnutého uznesenia) aj na navrhovateľmi 1/ a 2/ citovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva s konštatovaním, že nie je aplikovateľná, keďže sa týka skutkovo iných vecí. Z tejto judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (a analogicky z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uverejnený pod č. 209/1992 Zb. v znení oznámenia č. 251/2021 Z. z.), teda nevyplýva žiadny pozitívny záväzok Slovenskej republiky akceptovať na území Slovenskej republiky osvojenie založené cudzím súdnym rozhodnutím vyplývajúcim z cudzieho právneho poriadku. Nemožno teda prisvedčiť tvrdeniu odvolateľov, že „z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, na základe čoho krajský súd dospel k takému záveru k akému dospel a prečo rozsiahla argumentácia navrhovateľov obsiahnutá v návrhu nie je správna“ (bod 5.12. odvolania), následkom čoho odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP neobstoí. Skutočnosť, že sporné cudzie rozhodnutie nemusí obstať po preskúmaní s dôvodom uvedeným v ust. § 64 písm. f) zákona č. 97/1963 Zb., si nakoniec boli vedomí aj samotní navrhovatelia 1/ a 2/, ktorí sa výslovne k tomuto dôvodu osobitne venovali v samotnom návrhu na uznanie zo dňa 2. decembra 2020.

15. Druhý odvolací dôvod spočívajúci v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP je založený na rôznorodnej argumentácii odvolateľov, ktorá tvorí podstatnú časť odvolania (body 1.1. až 4.20.). Podľa navrhovateľov 1/ a 2/ vyplýva nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie z dvoch dôvodov. Prvým je, že uznanie rozhodnutia o osvojení maloletého by sa nepriečilo verejnému poriadku (a už vôbec nie z dôvodu, že slovenský zákon o rodine umožňuje osvojenie len manželmi, pretože o osvojenie tu predsa nejde). Druhým dôvodom je, že „súd absolútne odignoroval a neaplikoval na posudzovaný prípad ani Dohovor o právach dieťaťa, Listinu základných ľudských práv a slobôd a Európsky dohovor o ľudských právach a ani judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú vôbec neskúmal“ (bod 4.3. odvolania), resp. z týchto medzinárodných zmlúv vyplývajúce práva (najlepší záujem dieťaťa podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo nebyť diskriminovaný podľa článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

16. Odvolací súd najskôr pripomína, že aplikácia jednotlivých noriem rôznych medzinárodných zmlúv v spojení s normami zákona č. 97/1963 Zb. a zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, nezahŕňa iba aplikáciu určitej konkrétnej normy medzinárodného práva (alebo rozhodnutia medzinárodného súdneho orgánu) izolovane, ale opačne, predpokladá aplikáciu právneho poriadku Slovenskej republiky (zákonov aj záväzných medzinárodných zmlúv) v jeho celistvosti. V tomto zmysle je nutné v celistvosti posúdiť, či odvolateľmi namietané normy citovaných medzinárodných zmlúv sú spôsobilé vylúčiť neuznanie sporného cudzieho rozhodnutia z dôvodu jeho rozporu s verejným poriadkom Slovenskej republiky.

17. Odvolací súd konštatuje, že inštitútu manželstva poskytuje slovenský právny poriadok osobitný status, ktorý je umocnený jeho výslovným ústavným zakotvením a jedinečným účelom, ktorý platí aj pre účely osvojenia (porovnaj body 10. až 12. odvolaním napadnutého uznesenia). Skutočnosť, že slovenský zákonodarcu v otázke osvojovania preferuje manželský vzťah, ak stanovuje, že ako spoločné dieťa môžu maloletého osvojiť len manželia (§ 100 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z.), resp. jeden z manželov, alebo výnimočne osamelá osoba (§ 100 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z.), je následne nielen ústavne konformná, ale zodpovedajúca aj medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky (v tomto zmysle totožne aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 15.12.2020, sp. zn. PL. ÚS 6/20, bod 25.).

18. Osvojenie ako spôsob vzniku tzv. právneho rodičovstva - rodičovstva založeného rozhodnutím súdu - je nutné odlišovať od tzv. biologického rodičovstva, keďže osvojenie predstavuje zásah nielen do práv osvojenca, ale aj do práv jeho biologických rodičov, čo je v právnej realite vyjadrené osobitným (náročným) procesným postupom súdov a ďalších relevantných orgánov. Odvolací súd v tomto zmysle ďalej pripomína, že k osvojeniu je nutné pristupovať len v prípadoch, ak sa o dieťa nemôžu jeho biologickí rodičia starať natrvalo, čiže nejde o riešenie ich dočasnej nespôsobilosti starať sa o dieťa a to v súlade so základným postulátom, podľa ktorého osvojenie znamená „dať rodinu dieťaťu a nie dieťa rodine“ (v tomto zmysle aj Správa verejného ochrancu práv o dodržiavaní ochrany základných práv a slobôd v procese vnútroštátnych osvojení na Slovensku z augusta 2019, resp. rozsudok Európskeho

súdu pre ľudské práva z 26. februára 2002, Fretté v. Francúzsko, sťažnosť č. 36515/97, bod 42.). Subsidiarita osvojenia vo vzťahu k biologickému rodičovstvu vyplýva aj z článku 20 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie č. 104/1991 Zb.), pričom je nutné v tejto súvislosti vždy brať potrebný ohľad na žiaducu kontinuitu vo výchove dieťaťa a na jeho etnický, náboženský, kultúrny a jazykový pôvod (článok 3 ods. 3). Najlepší záujem dieťaťa je nutné rešpektovať jednak pred samotným osvojením, počas celého procesu osvojenia a pravdaže aj po osvojení. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že ako osobitné pravidlo k čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa slúžia pri procese osvojenia súčasne aj pravidlá uvedené v čl. 21 tohto Dohovoru, ktoré v spojení s čl. 20 ods. 3 vyžadujú (ako *lex specialis*) rešpektovať právo osvojenca na výchovu v krajine jeho pôvodu (z bodu 3.4. návrhu navrhovateľov 1/ a 2/ opačne vyplýva, že uznanie sporného cudzieho rozhodnutia je nutné na získanie slovenského štátneho občianstva a slovenského pasu pre maloletého, t. č. štátneho občana Spojených štátov amerických, resp. že hlavnou a prvotnou motiváciou navrhovateľov podať návrh na uznanie sporného cudzieho rozhodnutia je, aby mohli navštevovať svojich príbuzných na Slovensku, vid' bod 1.6.7. návrhu). V tomto zmysle napríklad Európsky súd pre ľudské práva dodáva, že aj po založení rodiny a etablovaní rodinných väzieb medzi dieťaťom a (právnymi) rodičmi, musí záujem dieťaťa prevážiť nad záujmom jeho rodičov (osvojencov), event. jeho príbuzných (vid' výslovne rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. februára 2002, Fretté v. Francúzsko, sťažnosť č. 36515/97, bod 42.).

19. Odvolací súd považuje v súlade s vyššie uvedeným za rozhodujúce uviesť, že hmotnoprávne podmienky osvojenia stanovené v ust. §§ 98 až 104 zákona č. 36/2005 Z. z. sú natoľko významné, že predstavujú zásady spoločenského a štátneho zriadenia Slovenskej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bez výhrady trvať (§ 36 zákona č. 97/1963 Zb.), pri súčasnom rešpektovaní medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky dané najmä čl. 4 a nasl. Dohovoru o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach (oznámenie č. 380/2001 Z. z.). V tejto súvislosti je súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti povinný zohľadniť jednak najlepší záujem dieťaťa, ako aj všetky vnútroštátne a medzinárodné systémy záruk na zabránenie únosom, predaju alebo obchodovaniu s deťmi, predovšetkým zisťovaním, či sa akékoľvek súhlasy v procese osvojenia nezískali za platbu alebo protihodnotu iného druhu a neboli odvolané a súhlas matky sa udelil až po narodení dieťaťa (čl. 1 písm. b) v spojení s čl. 4 písm. c) Dohovoru o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach). Nutnosť trvať na splnení hmotnoprávných podmienok osvojenia podľa zákona č. 36/2005 Z. z. aj pri uznávaní súvisiacich cudzích rozhodnutí nie je osobitosťou iba slovenského právneho poriadku (porov. napríklad § 63 ods. 1 českého zákona č. 91/2012 Sb. o medzinárodnom právu súkromom), ale zásadnou zárukou vyžadovanou citovanými normami medzinárodných zmlúv.

20. Následne odvolací súd konštatuje, že cudzím (najmä súdnym) rozhodnutiam nepriznáva právny poriadok Slovenskej republiky žiadne špeciálne postavenie v tom smere, že by prikazoval priznať im rovnaké účinky, aké majú rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, hoci by takéto súdne rozhodnutia v Slovenskej republike vôbec ani nemohli byť vydané. Také výrazné obmedzenie vlastného zákonodarcu v prospech zákonodarcu cudzieho by pritom v ústavnom poriadku muselo byť stanovené explicitne a jednoznačne. Na tejto premise nič nemení ani odvolateľmi citovaná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (najmä v bodoch 2.5. až 2.11. odvolania), ktorá sa netýka skutkovo totožnej veci (nutné je rozlišovať biologické rodičovstvo od rodičovstva právneho - odvolateľmi citované rozsudky ESĽP zo dňa 26. júna 2014, Mennesson proti Francúzsku, sťažnosť č. 65192/11 a zo dňa 26. júna 2014, Labassee proti Francúzsku, sťažnosť č. 65941/11, ako aj spoločné osvojenie dieťaťa od osvojenia jedinou osobou - citovaný rozsudok ESĽP zo dňa 28. júna 2007, Wagner proti Luxembursku, sťažnosť č. 76240/01). Ak nakoniec odvolatelia tvrdia (bod 2.9. odvolania), že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (citované rozsudky zo dňa 13. decembra 2007, Emonet a ostatní proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 39051/03 a zo dňa 19. februára 2013, X. a ďalší proti Rakúsku, sťažnosť č. 19010/07) musí byť faktický rodinný život uznaný, ad absurdum by uvedené muselo platiť aj v situácii medzinárodného únosu dieťaťa, či obchodovania s deťmi alebo v situácii (vnútroštátneho) obchádzania zákona, čo odvolací súd odmieta. Na základe vyššie uvedeného nie je ani druhý odvolací dôvod spočívajúci v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP spôsobilý spochybniť správnosť záverov súdu prvej inštancie.

21. Nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd dodáva, že osvojenie predstavuje osobitný inštitút rodinného práva, ktorého zjednotenie noriem medzinárodného práva súkromného (predovšetkým v otázke medzinárodnej právomoci súdov, rozhodného práva a tiež uznávania cudzích rozhodnutí o osvojení) sa doposiaľ nepodarilo ani v rámci Európskej únie (osvojenie je výslovne podľa čl. 1 ods. 4 písm. b) vylúčené z vecnej pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí).

22. Odvolací súd vyjadruje nielen svoj záver, že napadnuté rozhodnutie a jeho odôvodnenie považuje za vecne správne, ale zároveň aj záver, že námietky vznesené odvolateľmi nie sú dôvodné, právne významné alebo spôsobilé spochybniť správnosť záverov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto uznesenie krajského súdu v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia

dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e/ CSP).